

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **I. D.**, zast. JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou, AK Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2008, č. j. 46 Az 103/2008 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni stěžovatele, JUDr. Aleně Lněničkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku uvedeného soudu ze dne 14. 10. 2008, č. j. 46 Az 103/2008 - 23, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-412/LE-HA18-BE07-2008, ze dne 12. 8. 2008, kterým žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana

stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal

a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplývá, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal dne 6.8.2008, přičemž do České republiky přicestoval již v roce 2004. Nejprve v České republice krátce pobýval na turistické vízum po vypršení jeho platnosti zde pobýval nelegálně. Od roku 2005 je bez dokladů, pas odevzdal „klientovi“, který měl prodloužit platnost pobytu stěžovatele, to však neučinil a pas mu nevrátil. O udělení mezinárodní ochrany požádal poté, co mu bylo opakovaně uděleno správní vyhoštění. Poprvé v roce 2005, na tři roky, podruhé v roce 2008, na pět let. Jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany uvedl, že na Ukrajině neměl práci, matka jej vyhnala z domu, neměl kde bydlet a tak se rozhodl jet do České republiky. Kamarádi mu říkali, že je to tu dobré. Dále uvedl, že vrátit na Ukrajinu se nemůže, neměl by tam práci a neměl by kde bydlet. Také by se bál, že „klient“ splní vyhrůžky, a to, že pokud se na Ukrajinu vrátí, bude mít potíže. „Klient“ mu řekl, že jej v takovém případě zabijí, že je jim to jedno.

Kasační stížnost, včetně jejího doplnění, stěžovatel podal s odkazem na důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s.

V kasační stížnosti stěžovatel zejména namítá, že správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a tak porušil příslušná ustanovení správního řádu. Stěžovatel spatřuje kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s. v tom, že je přesvědčen, že rozhodně splňuje především podmínky uvedené v § 14a zákona o azylu pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel dále tvrdí, že prokázal, že má důvodné obavy, že v případě vrácení do vlasti mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající především ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Podle názoru stěžovatele soud tuto skutečnost v předcházejícím řízení nesprávně posoudil, když důvody pro použití § 14a zákona o azylu neshledal.

Stěžovatel rovněž namítá, že správní orgán nesprávně zhodnotil provedené důkazy a nedostatečně se vypořádal se všemi okolnostmi případu a nehodnotil je ve vzájemných souvislostech. V případě návratu na Ukrajinu mu hrozí vážné existenční problémy a navíc mu bylo vyhrožováno i smrtí. Stěžovatel má za to, že shora uvedené skutečnosti opodstatňují podání kasační stížnosti z důvodů § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neboť skutková podstata, z níž správní orgán vycházel nemá oporu ve spise, neboť správní orgán si nijak žalobcova tvrzení neověřil.

Stejně tak stěžovatel namítá, že správní orgán měl v situaci, kdy jeho žádost zamítl podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, toto ustanovení posuzovat v kontextu s § 14a odst. 1, odst. 2 písm. f) zákona o azylu, a měl uvést, ve spojení s jakými závazky České republiky věc posuzoval a z čeho vyvozuje, že se o rozpor s mezinárodními závazky České republiky nejedná. Stěžovatel se domnívá, že rozhodnutí žalovaného není řádně odůvodněno a je proto podle § 103 odst. 1 písm. c) nepřezkoumatelné.

Stěžovatel současně požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 12. 1. 2009, č. j. 46 Az 103/2008 - 50, stěžovateli ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni JUDr. Alenu Lněničkovou, advokátku, se sídlem AK Jandova 8, Praha.

Žalovaný správní orgán rve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek Krajského soudu v Praze byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, krajský soud se podrobně a argumentačně přesvědčivě vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele, se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a také na ně v podrobnostech odkazuje. Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi dostatečně vypořádaly. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že během správního řízení bylo prokázáno, že stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Rovněž nebylo zjištěno, že by mu měla být udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu, když se dovolával nebezpečí z vyhrůžek mafie, které mu byly údajně učiněny navíc nikoliv na území státu země původu, nýbrž na území České republiky. Stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany účelově, po několikaletém nelegálním pobytu v České republice, a po opakovaném udělení správního vyhoštění. Jako důvody žádosti uváděl sociální a ekonomické potíže, snahu po legalizaci pobytu, a také obavy z mafie, s níž se setkal na našem území.

Námitkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Pokud jde o námitky porušení správního řádu ve spojení s namítaným nedostatečným zjištěním skutkového stavu, aniž stěžovatel jmenovitě uvádí, v čem konkrétně jsou tato porušení spatřována, tato nejsou způsobilá k bližšímu přezkoumání, jak Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 25. 4. 2006, č. j. 5 Azs 277/2005 - 54, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 4. 7. 2006, č. j. 4 Azs 387/2005 - 66,

www.nssoud.cz. Judikatura Nejvyššího správního soudu poznamenává, že námitky musí být zcela konkrétní. Námitka směřující proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci, aniž by stěžovatel jakkoli blíže konkretizoval, které další důkazní prostředky si měl žalovaný v předcházejícím řízení opatřit a k důkazu provést, když ve správním řízení žádné doplnění nepožadoval, byla Nejvyšším správním soudem řešena např. v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaném pod č. 312/2004 Sb. NSS, v němž byl vysloven následující závěr: *Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věci, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.* Uvedená otázka byla předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu dále také např. v rozhodnutí ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68, publikovaném na www.nssoud.cz, dle něhož: *Pojem odůvodněný strach z pronásledování [§ 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je neurčitý právní pojem, jehož definici neobsahuje žádný právní předpis. Soud v tomto případě přezkoumává, zda ve vztahu k danému pojmu byla uplatněna zásada materiální pravdy ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zda na základě takto zjištěného stavu věci správní orgán dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodl.* Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu ověřil, že žalovaný citovanému požadavku bezezbytku dostal a ani krajský soud nepochybil, pokud v tomto směru shledal námitky stěžovatele nedůvodné.

V posuzované věci není sporu o tom, že stěžovatel se s žádnými problémy ve smyslu pronásledování, jak je má na mysli zákon o azylu v zemi původu nesetkal, a měl pouze problémy sociální a ekonomické. K tomu odkazuje Nejvyšší správní soud taktéž na svou judikaturu, např. na rozsudek ze dne 31. 10. 2003, 4 Azs 23/2003, www.nssoud.cz, z něhož vyplývá, že ekonomické důvody nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu.

Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na judikaturu týkající se snahy legalizovat pobyt v ČR prostřednictvím žádosti o azyl (např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, dále rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, a konečně rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, přístupné na www.nssoud.cz). Samotná snaha po legalizaci pobytu žadatele neodůvodňuje splnění podmínek pro udělení azylu podle ustanovení § 12 o azylu. Žalovaný tuto otázku ve svém rozhodnutí ani neposuzoval, neboť stěžovatel neuvedl žádné důvody, pro něž by mu mohl být udělen azyl podle § 12 zákona o azylu, a žádost stěžovatele byla zamítnuta v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu jako zjevně nedůvodná.

Bez významu není v posuzované věci ani skutečnost, že správní orgán posuzoval žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany v situaci, kdy mu již bylo, a do dokonce opakovaně, uděleno správní vyhoštění. Za tohoto stavu věci správní orgán již z tohoto důvodu, s ohledem na dikci § 16 odst. 2 zákona o azylu, mohl a měl žádost stěžovatele bez dalšího zamítnout jako zjevně nedůvodnou. Ostatně i v tomto směru má Nejvyšší správní soud také již ustálenou judikaturu - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004, www.nssoud.cz, kde se uvádí: *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.*

Nejvyšší správní soud neshledává důvodné ani ostatní námitky stěžovatele k otázce doplňkové ochrany. Žalovaný správní orgán i krajský soud se těmito otázkami zabývaly a podle názoru Nejvyššího správního soudu také dostatečně vypořádaly, když posoudily a vyhodnotily, že stěžovatel v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti zvláštního zřetele hodné, které by opodstatňovaly doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a zákona o azylu. S jejich argumentací v tomto směru se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a v podrobnostech na ni odkazuje. Nejvyšší správní soud jen připomíná, že hlavním důvodem, pro který se stěžovatel dovolával použití tohoto ustanovení zákona o azylu v jeho prospěch, byly údajné vyhrůžky mafie, k nimž navíc mělo dojít na našem území, s tím, že si jej na Ukrajině po příp. návratu „najdou“. Principiálně na tuto situaci, v kontextu celé stěžovatelovy věci, z judikatury dopadá např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, v němž se uvádí: *Žádost o azyl, jejíž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

S ohledem na to, že zástupkyně stěžovatele, JUDr. Alena Lněničková, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 s. ř. s. uvedené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [a 2100 Kč - § 11 odst. 1 písm. b), d), ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (a 300 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky). Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 4800 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu